

MESTO ZA LJUBAV

*Svakog jutra sunce ponavlja tvoje izlaske
Svake noći nebo je posuto zvezdama tvojih reči
i između njih nas dvoje se ljubimo
i otičemo s rekam dana
Svete i grade ako postojiš
u našoj krvi
licem i naližjem ljudi i ulice
šumo i planino
reko i zveri
ima li mesta za dvoje
koji se drže za ruke
bez učešća prstiju
ima li mesta za ova ljubav
pod suncem?*

*Ako je greh moje drugo rođenje
ako je greh ta ljubav
s kičmom mozgom i licem
onda nek se suši moj korak
pre nego dodje do njega
onda nek mi oteknu usne
pre nego dodju do njegovog daha
onda nek se moji dani
pretvore u noći proklete
Svete i grade
šumo i planine
reko i zveri
deo smo vaših ulica
dah smo vašeg života
ispod i iznad zemlje
ispod i iznad dimnjaka
ispod i u srcu ljudi
Moraš svete i grade da nas čuješ
kad te gradimo i razgradjujemo
po sopstvenoj volji
moraš čuti naše osude
dok pljujemo na mrak
Moraš čuti naš smeh
kad izlazi sunce
Moraš osetiti naš let s pticama
i nebo s kojeg gledamo crve
u ljudskoj koži*

Florika STEFAN

* *

*Danas sam nešto zavolela
a ti, zemljo, opet podamnom trčiš.
Hoće li moje ruke uspeti da razapnu dan na svakojakom nebu?
Ima te u meni, zemljo, i ja tu tajnu volim.
Danas sam nešto zavolela
i ostalo je u klancu bez početka.
Nedaleko su mi prijatelji; poneko uplakan...
Od žarbe tvoje sigurno ću umreti.
Još pokušavam da te stignem
i pitam — možda...
...treba li se roditi brz?*

* *

*Moje oči
Prepolovila su dečja cvrkutanja i jutro
koja me bude
dok sam od ponoći, ja — budna kraljica uspavanih zvona.
Jedna mi je lutka ostarila.
Samo stakleno gleda napred.
Ipak neko
zove moje sjećanje
na dane
i lutke
od sunca i šarenih krpa.
Neko mora zatvoriti oči kad sunce zadje.
I...neko bar
mora da razume moju žalost
za srcima od krpa.*

Stojanka GROZDANOV

djica, činovnica, koju smo poznali samo iz vlaka, kad smo lani doputovali u Drvar, zapita me glasno: „Kako je gospodin?“ „Dobro“, kažem, a ona na to: „Hvala Bogu!“

Svratila sam za tren u naš stan, pa žurila sam u ambulantu. Pred činovničkim domom preletjela sam očima preko plakata. Na jednome upozorili su stanovništvo, da su se u Drvaru pojavila sumnjiva lica, pa je svatko dužan prijaviti osobu, koja stanuje u njegovom stanu, itd.

24. U ambulanti nema ni žive duše. Poslije podne Vulić mi kaže, da me gospodja Bilbija zove. (Ona ima dućan na čaršiji, ne poznajem je.) Žurim k joj. Predaje mi pismo od Ervina, mogu mu odgovoriti, kaže, pisati, što hoću.

26. VII. Ja sam i dalje vedro raspoložena. Nikoli sam dala novac za ulje, koje se dijeli u općini. Prijepodne dolazi žena doktora Levyja (komunist, koji je nedavno došao u Drvar da posjeti svoju ženu, učiteljicu). Ona traži zavojni materijal. Dala sam nešto zavoja i 100 dinara, da kupi zavoj na recept, koji napišem. Kasnije ravnatelj doktor E. mi kaže, da pošaljem Nikolu pod nekim izlikom u grad, Vulić nije u bolnici, on će razgovarati sa sestrom (novo dođijeljenom bivšom časnom), dok ja idem na tavan i napunim njegovu aktenašnu zavojnim materijalom iz zalihe bivše jugoslavenske vojske, koju je ona ostavila kad se povukla. Nemam strpljenja čekati dok Nikola ode i pošto sam se uvjerila, da on riba pod u podzemlju, pouzdam se u točnost svoje kalkulacije i jurim na tavan da izvršim zadatak po mogućnosti „munjevitom“ brzinom. Doktor E. me pozove na ručak, da bismo bez gubitka vremena odmah zatim otišli k Vašaliću dati mu Calcium injekciju.

Torbu nosi doktor E. S Vašalićem sjedimo neko vrijeme u hladovini pod stablom i razgovaramo, poslije on se počese s nama malo niže do jednog grma, gdje nas čekaju dvojica „iz šume“, došli smo daleko, kako se pokazuje, na poziv. Vrijeme je divno, jedino mi smeta, što mi se pete sa mojih novih sandala otkinu, a dvojica „poslanika“, dok sjedimo na travi i razgovaramo, promatraju ispod oka ljubazno, a pomalo začudjeno moju obuću. Jedan od njih je onaj stolar, koji je spakirao svojedobno namještaj mobiliziranog ravnatelja doktora Z. i koji je bio Ervinu toliko simpatičan, mršav, šutljiv, miran čovjek srednje dobi. Zove se Ilija Materić. Drugoga od njih nisam prije poznavala. Ime mu je Gojko Rodić. Lijep, mlad dečko. Gojko održa nam neki ekspeze opće

političke situacije, didaktički, kako proleteru običavaju, i u ovom slučaju suviše. Njegova je konkluzija: došlo je vrijeme za akciju i ona će možda u najskorije dane otpočeti. Doktor E. je mišljenja, da „zauzeti“ Drvar nije nemoguće, jer su ustaše kukavice, ali to teže je držati ga; neka pokušaju uzeti neke ljude u taoce. Vulić je na primjer otišao danas navodno da službeno kupi vunu od seljaka i odveo sobom bolničara Jovu da mu bude vodič. A propos, ubacujem, zar se još nisu vratili? Valjda se ne će Jovi desiti zlo?

Gojko i njegov drug medijum nisu nas pozvali na neko teoretsko raspravljanje. Pitaju: jesmo li voljni otići u šumu za liječnike? Doktor E. to odbija, jer, kaže, kakve će koristi imati, ako će bolnicom raspolažati na primjer Vulić? Nego je voljan otići na poziv u svako doba bilo kuda da pruži pomoć, on će uvijek moći dokazati svoj alibi.

i kaže, da su oni sve u svemu zadovoljni s našim izjavama. Ustvari smo „mobilizirani“. Ja se vraćam u bolnicu, doktor E. još ostaje. Da, još su me pitali, da li mogu doznati za njih adresu doktora Levyja.

Svratim kod gospodje Bilbije. Uplaši se, kad je pitam za adresu, malo se bori sa sobom, ali kaže mi adresu.

Pred činovničkim domom stoji neki automobil okružen ustašama i mali Šiklić, ustaša, trči zammom s još jednim ustašom, ne znam već s kojim. Ruke su im pune municije, vrlo su uzrujani, kažu, da su „njihovi“ bili napadnuti, imaju ranjenike, što da rade, mogu li ih dopremiti u bolnicu? Da, kažem, ali ako treba, mogu i ja otići k ranjenicima. Na to mali Šiklić: „Što mislite, vi kao žena, tamo pucaju!“ Taj je mali Šiklić bio uvijek vrlo pristojan prema meni i izgledao kao dobar dečko. Žmirim prema njegovom arsenalu i našalim se: valjda ne ćete me ustrijeliti?

M. RIBNIKAR

GLAVA

Ja se slažem s doktorom E. Uostalom, ton dvojice iz šume je prema meni topliji. Ako „bude došlo do toga“, neka samo raspolažu s nama.

Poslanici su zadovoljni i rastajemo se. Vašalić je ostavio nas nasamo s njima, sad ih malo časti u kući toplim jelom i cigaretama, pa se vraća k nama

U bolnici me prima doktor G., sav blijed. Kod Oštrelja su ustrijelili nekog domobranskog majora i njegovu ženu u njihovom automobilu, ima i ranjenika, traže liječnika. On upravo ide tamo. Nekoliko minuta ostavio nas nasamo s njima, sad ih malo časti u autu s Kuharskim (ustaški funkcioner), pristupim im

[NASTAVAK NA 8 STR.]